

Đề bài

**Phân tích hình
ảnh anh bộ đội
trong thơ ca thời
kì 1945-1975.**

Bài làm

Hình ảnh anh bộ đội trong thơ ca thời kì 1945-1975 đã thể hiện rõ những phẩm chất cách mạng cao đẹp. Trong kháng chiến chống Pháp, đó là hình ảnh anh vệ quốc quân và trong kháng chiến chống Mĩ là hình ảnh anh giải phóng quân. Tất cả đều là hiện thân sinh động của chủ nghĩa anh hùng cách mạng.

Đọc thơ ca thời kì 1945-1975, chúng ta không thể không cảm phục và mến yêu những con người có những phẩm chất thật đáng quý. Trước hết, đó là hình ảnh những anh bộ đội trong kháng chiến chống Pháp. Có thể họ là những người nông dân nghèo khổ:

*Quê hương anh nước mặn đồng chua
Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá*

(Chính Hữu)

Có thể họ là thanh niên tiêu tư sản thành thị, kiên quyết ra đi chiến đấu chống giặc:

*Người ra đi đâu không ngoảnh lại
Sau lưng thềm nắng lá rơi đầy.*

(Nguyễn Đình Thi)

Yêu nước, căm thù giặc, họ sẵn sàng rời bỏ quê hương, đồng ruộng và những người thân yêu, lên đường giết giặc:

*Ruộng nương anh gửi bạn thân cày
Gian nhà không mặc kệ gió lung lay
Giếng nước gốc đa nhớ người ra lính*

(Chính Hữu)

Họ là những người có tinh thần chịu đựng gian khổ, chấp nhận mọi thiếu thốn nhưng lại rất dũng cảm, tìm giặc mà đánh:

*Áo vải chân không
Đi lùng giặc đánh.*

Thiếu thuốc men, bệnh hoạn, gầy ốm nhưng từ dáng xanh xao vẫn toát lên cái oai phong của loài hổ rừng thiêng:

*Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Quân xanh màu lá dữ oai hùm*

(Quang Dũng)

Thiếu vũ khí, họ tìm phương tiện khác:

*Lột sắt đường tàu
Rèn thêm dao kiếm*

(Hồng Nguyên)

Người chiến sĩ chịu đựng gian khổ vì thời tiết khắc nghiệt, ăn uống thiếu thốn triền miên:

*Lại những ngày đi vất với sương
Ngô bung, xôi nhạt, nước lưng buong
Đêm mưa rình giặc tai thao thức
Mùa lại mùa qua rét nhưc xương.*

(Tố Hữu)

Chưa hết, những gian khổ hi sinh trên con đường hành quân cứ tiếp diễn:

*Ngày nắng đốt theo đêm mưa dội
Mỗi bước đường, mỗi bước hi sinh*

(Nguyễn Đình Thi)

Tuy vậy, họ vẫn dũng cảm chiến đấu:

*Súng nổ rung trời giận dữ
Người lên như nước vỡ bờ*

(Nguyễn Đình Thi)

Tinh thần chiến đấu dũng cảm, ý chí vượt khó khăn gian khổ ấy của các anh bộ đội càng được củng cố bền chắc bởi tình đồng chí nồng nàn, tình quân dân thắm thiết. Chính Hữu đã thể hiện sâu sắc và cảm động tình đồng chí bằng những dòng thơ thật tự nhiên, chân thành:

*Áo anh rách vai
Quần tôi có vài mảnh vá
Miệng cười buốt giá
Chân không giày
Thương nhau tay nắm lấy bàn tay.*

Với nhân dân, các anh bộ đội để lại tình yêu thương gắn bó làng xóm quê hương:

*Các anh đi
Bao giờ trở lại*

(Hoàng Trung Thông)

Tình cảm đó cũng chính là động lực mạnh mẽ giúp các anh lên đường vững bước.

Tinh thần lạc quan cách mạng cũng là nét tiêu biểu về hình ảnh người bộ đội trong thơ ca thời kháng chiến. Trong cuộc sống gian khổ, họ vẫn lạc quan. Niềm lạc quan đó xuất phát từ niềm tin vững chắc của mục đích chiến đấu vì độc lập dân tộc. Do đó:

Gian nan đời vẫn ca vang núi đèo.

(Tố Hữu)

Họ chiến đấu trong khí thế tự tin bởi cuộc ra quân của toàn dân tộc và đất nước:

*Núi giăng thành lũy sắt dày
Rừng che bộ đội, rừng vây quân thù
Mênh mông bốn mặt sương mù
Đất trời ta cả chiến khu một lòng.*

(Tố Hữu)

Cho nên trên con đường hành quân, họ vẫn vui cười:

*Voi là voi ơi
Đường xa dằng dặc
Chông gai cũng mặc
Ta vui ta cười.*

(Tố Hữu)

Và họ luôn luôn tin tưởng ở tương lai:

*Trán cháy rục nghĩ trời đất mới
Lòng ta bát ngát ánh bình minh.*

(Nguyễn Đình Thi)

Hình ảnh những anh bộ đội của thời kì kháng chiến chống pháp được nhiều nhà thơ khắc họa khá rõ nét. Đặc biệt, Tố Hữu đã ghi lại những nét đặc trưng, tiêu biểu nhất. Đó là những người chiến sĩ:

*Khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt
Máu trộn bùn non,
Gan không núng, chí không mòn.*

Đến thời kì chống Mĩ, hình tượng anh bộ đội càng mang vẻ dũng cảm, kiên cường. So với anh vệ quốc dân, anh giải phóng quân trưởng thành hơn nhiều mặt. Trước tiên, họ đã xác định lí tưởng chiến đấu: không những giải phóng dân tộc mà còn giải phóng giai cấp:

*Vì độc lập tự do, núi sông hùng vĩ
Vì thiêng liêng giá trị con người
Vì muôn đời hoa lá xanh tươi
Ta quyết thắng giành mùa xuân đẹp nhất.*

(Tố Hữu)

Chính vì vậy, hình ảnh người chiến sĩ giải phóng quân được Tố Hữu ca ngợi là *con người đẹp nhất*:

*Lịch sử hôm nay, chàng trai chân đất
Sống hiên ngang bất khuất trên đời*

Như Thạch Sanh của thế kỉ hai mươi

Một dây ná, một cây chông cũng tiến công giặc Mĩ.

(Tố Hữu)

Hình ảnh người chiến sĩ Việt Nam không còn là hình ảnh của cá nhân mà là biểu tượng chói ngời của cả dân tộc mà *cả năm châu, chân lí đang nhìn theo.*

Nhà thơ Lê Anh Xuân nói về hình ảnh người chiến sĩ giải phóng quân với thể uy nghi sừng sững của *dáng đứng Việt Nam tạc vào thế kỉ* thật đáng tự hào:

Anh ngã xuống đường băng Tân Sơn Nhất

Nhưng Anh gượng đứng lên tì súng trên xác trực thăng

Và Anh chết trong khi đang đứng bắn

Máu Anh phun theo lửa đạn cầu vồng.

(Lê Anh Xuân)

Chín năm kháng chiến chống Pháp và hơn hai mươi năm chống Mĩ đã ghi đậm những nét hào hùng trong văn học. Đặc biệt là hình ảnh người bộ đội với lòng yêu nước tuyệt vời và ý chí quyết tâm chiến đấu, hi sinh vì tổ quốc thật cao đẹp. Cũng cần nói thêm là hình ảnh trữ tình này được phản ánh trong thơ văn vô cùng sinh động một phần do chính những nhà thơ, nhà văn là bộ đội trực tiếp đánh giặc trên chiến trường ở cả hai miền Nam, Bắc.